

פחד דוד

פרשת
מטות מסעי

ב' מנחה אב
תשע"ה

775

י"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי **דוד חנניה פינטו** שליט"א

בן הצדיק המלוב"ן רבי **משה אהרן פינטו** זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוב"ן רבי **חיים פינטו** זיע"א

שיחה שבועית לפרשת השבוע מאת מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

משכיל לדוד

הרהורים רעים הם כלי המעשה

אלא קודמים לו שלבים ראשוניים של ראייה אסורה אשר מולידה הרהור רע, וכך מתוך הרהורים רעים ומחשבות פסולות נוצרים כלי המעשה אשר מביאים את האדם לחטוא בפועל. ובכדי להישמר ולהתרחק מן העבירה, יש לו לאדם לשמור על עיניו מכל משמר, למען לא יכשילוהו ויכניסו לראשו מחשבות רעות ופסולות שסופן מי יחזה ויצפה. ומעיד אני בעצמי רב שבמהלך שנותי עם הקהל, הגיעו לאוזני סיפורים קשים ואף מצמררים על זוגות שהפרו את הברית ביניהם, והכל משום שלא השכילו לשמר את ביתם והכניסו לביתם את כל התועבה שבעולם, וכאשר העיניים רואות והלב חומד, מה ימנע מן האדם להפר אמונים לאשתו.

מצינו בדברי התורה הקדושה שכאשר חיילי עם ישראל שבו מן המלחמה כנגד העם המדיני, הם הביאו עימם שלל רב, ובכללו נשים רבות, תכשיטים, כסף וזהב. אותה מלחמה אליה יצאו עם ישראל, היתה מלחמת נקמה כנגד העם המדיני אשר החטיא בכנותו את עם ישראל. שכאשר עם ישראל חנו בערבות מואב הם הלכו אצל העם המדיני לקנות ממנו בגדי פשתן, והעם המדיני שביקש עצה רעה להחטיא את עם ישראל, שלח את בנותיו למכור לבני ישראל, וכך מתוך משא ומתן עימם, משכו את ליבם של עם ישראל לדבר עבירה והחטיאו אותם בזנות ובעבודה זרה.

באחד הימים באה לפני אשה, ובכתה על כך שבעלה עזב אותה וחבר לאשה אחרת. כשבאתי עימה בדברים ושאלתי אותה כיצד התנהל ביתם, סיפרה לי בכנות אך בבושה שהיתה נוהגת מידי ערב לצפות בסרטי תועבה עם בעלה, והעידה על עצמה שאף היא למרות היותה אשה, נמשכה אחר אותם סרטי הבל ושטות, וקל וחומר שבעלה שמתבע בריאתו יצרו חזקים עליו, לא יכול היה לעמוד אל מול הפיתוי עד שבא לידי מעשה וחטא ר"ל.

הקב"ה ביקש לנקום את נקמת עם ישראל, והורה למשה רבנו לגייס חיילים מקרב העם בכדי להכות את העם המדיני ובכך להביאו על עונשו. לאחר שחיילי ישראל שבו מן המערכה, הם הביאו עימם שלל רב ועצום, ובכללו נשים רבות שהיו לבושות בתכשיטים ובוזה. ובהיות שבני ישראל ידעו שעוון גילוי עריות הוא זה שהפילם והביא עליהם את המגיפה, לפיכך נזהרו עד מאוד שלא לחטוא עם המדיניות בשנית, ולשבותן, עם כל הזהירות הנדרשת.

ואסור לחשוב שהרהורים רעים הינם נחלתם רק של הרחוקים מדרך התורה והמצוות, שהרי אף אני המכונה בפני הציבור 'רב', וזקן לבן גדול מעטר את פני, אינני פטור בלא כלום, ואם איני שומר על עצמי מכל משמר - מחשבות זרות עלולות לתקוף אותי. ואם כן על כל אדם ואדם בכל מעמד ובכל גיל לשמור על עיניו מכל משמר, לכל יגרמו לו הרהורים רעים אשר סופם מי ישורנו.

והנה כשחיילי ישראל באו לפני משה לאחר המלחמה עם בנות מדין השבויות, משה רבנו כעס עליהם משום מה הם שבו את הנשים, ועל אף שלא חטאו עימם בפועל, מכל מקום ברי שאותן נשים גרמו להם להרהור רע, בפרט כאשר היו מורידים מהן את התכשיטים שאותן ענדו על גופן. והוכיחם משה שהיה להם להשאיר את הנשים במדין ולא לקחתן עמהם, היות ויש בזה ניסיון גדול עבור בני ישראל, ועל אף שלא חטאו עימן ממש, מכל מקום הרהורים רעים נגרמו להם בשלהן, ומהשמים סייעו בידם שאותם הרהורים לא יגררו אחריהם מעשים בפועל.

פעמים רבות אני מוזמן לחתונות שונות ברחבי העולם, ואף שולחים לי כרטיס טיסה ומסדרים עבורי חדר במלון, על מנת שאבוא ליטול חלק בשמחה. וכאשר אני מאשר את השתתפותי, אני מתרה בבעלי השמחה שיקפידו עד מאוד שהכלה תהיה לבושה בצניעות, שאף אני למרות היותי רב, אני בכלל בן אדם, וכיצד אוכל לעמוד אל מול כלה שהנגלה בה רב מן הנסתר. ומשום חשיבותם של הדברים יש עימי בחדרי מספר צעפים בגדלים שונים, על מנת שכל אשה תוכל להתכסות בטרם תיכנס לחדר, בכדי שחלילה לא אמצא עצמי מקיים מצווה הבאה בעבירה, ה' ישמור.

וידועים דברי הגמרא (יומא כט, א) שהרהורים רעים קשים מן העבירה, היות ותחילתה של כל עבירה בהרהור רע, אך בעוד שלאחר מעשה עבירה אדם חושב לשוב בתשובה על מעשיו הרעים ולהתקרב אל אביו שבשמים, לאחר הרהור רע שאין אחריו מעשה, האדם אינו ממהר לשוב בתשובה באומרו שלא חטא בפועל ועל כן מה לו לשוב בתשובה. והנה אותם הרהורים רעים כשאין תשובה אחריהם, סופן לגרור אחריהם הרהורים קשים נוספים, ומי יודע אם גם בשנית האדם יצליח למשוך ביצרו ולהתרחק מן העבירה.

והנה מצינו שמשנה רבנו כעס על העם על כך שמלכתחילה הכניסו עצמם למצב של ניסיון, ואמר להם שהיה להימנע משביית הנשים, ולמרות כל השלל שהיה עליהן, מוטב היה להם להסתפק במה שבזו עד עתה ולא להכניס עצמם לניסיון של גילוי עריות. ויש בזה מוסר השכל גדול עד כמה על האדם לשמור עצמו לכל יכניס עצמו לתוך ניסיון, ועל אף שלעיתים הזהירות דורשת ויתור עצמי גדול, הזהירות בסופו של דבר משתלמת והאדם עתיד לרשת על כך שכר הרבה.

ומשום כך משה הוכיח את העם על כך שלקחו עימם את בנות מדין בשבי, היות ועצם שבייתם גרמה להרהורים בקרב עם ישראל ואך בנס ניצלו מן העבירה ולא באו לחטוא עימן.

ולבסוף כשראה משה שנשתכחו ממנו הלכות בגלל הכעס שכעס על בני ישראל, הרגיש שלא עשה טוב בכך, שהרי בני ישראל לא חטאו עם המדיניות בזמן המלחמה, והראיה לכך שאף אחד מהם לא מת במלחמה. וגם פינחס שהלך עמהם הרג את בלעם בן בעור וכולם שבו שלימים. מכל מקום כשהחיילים חזרו מן המערכה עם שלל רב, הם אמרו למשה שהתכשיטים הם כפרה על הרהורים שהיו להם, ומשה קיבלם מידם.

והנה יש לנו לדעת שמעשה עבירה אינו נולד בפתע פתאום,

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

הדלקת נרות 19:10 | 19:25 | 19:18 | 19:26

מוצאי שבת 20:26 | 20:29 | 20:30 | 20:27

רבינו תם 21:02 | 21:00 | 21:03 | 21:01

הילולא דצדיקיא

ב - רבי אהרן תאומים

ג - רבי שמשון מאוסטרופולי

ד - רבי שמעון בידרמן

ה - רבי יצחק לוריא אשכנזי

ו - רבי משה עזרא מזרחי

ז - רבי שמעון אגסי

ח - רבי יצחק יוסף זילבר

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל
ישלח הודעה: p@hpinto.org.il

במה מפטירין

הפטרת השבוע: "שמעו דבר ה'". (ירמיהו ב)

הקשר לפרשה: הפטרה זו היא הפטרה השניה מתוך שלשת הפטרות שתיקנו חז"ל להפטיר בשלשת השבתות שלפני תשעה באב, שעניינם הוא נבואת הפורענות שהתנבא ירמיה על חורבן העיר ירושלים.

"כי שתיים רעות עשה עמי עזבו מקור מים חיים לחצוב להם בארות בארות נשברים" (ירמיהו ב. יג)

רבינו ה"בן איש חי" זיע"א, ביאר פסוק זה באמצעות משל: לאדם אחד היתה אישה חולנית, שלא היתה יכולה להלך על רגליה. לילה אחד הקיץ אותו אדם משנתו, וחש ריח נורא של שריפה. הבית סביבו לבדוק מה ארע, ולא ראה דבר. פתח את דלת החדר, וראה להבות ענק משתוללות במטבח ביתו. היה עליו לפעול במהירות, האש מאיימת להתקרב אל דלת הכניסה לבית ולחסום את היציאה, ואשתו איננה יכולה ללכת על רגליה ולנוס.

מה עושים? משך האיש בחופזה מעט מסמכים חשובים, מעט חפצים יקרי ערך, ערמת שטרות שחסף, צרר הכל בסדין ועמד לזרוק מן החלון, שלא ישרפו. אף את אשתו צרר בסדין, ופנה לצאת עימה מן הבית. ברגע האחרון לפני צאתו, זרק את צרור חפציו, ואז שמע צעקה איומה. זה היה השכן ממול שצרח: "למה זרקת את אשתך? תראה מה קרה לה!!"

קפא האיש על מקומו לרגע. הבית בחלון, ולחרדתו, אשתו אכן היתה שרועה בחצר למיטה, ללא רוח חיים. הוא ביקש לזרוק את הסדין עם החפצים וזרק בטעות את אשתו.

מרום אימה אבדו עשתונותיו, והוא שמט את הסדין עם הרכוש שניסה להציל. האש המשתוללת שרפה הכל.

את אשתו זרק האיש המסכן ומתה, ואת החפצים השאיר למאכלת האש. אומר ה"בן איש חי": על כגון זה אמר הנביא "כי שתיים רעות עשה עמי אותי עזבו מקור מים חיים".

ומה לקחתם במקום מקור המים החיים? "לחצוב להם בארות בארות נשברים". שום טובה לא יוצאת מלעבור עברות.

(ומתוק האור")

שנת הארץ

השביעית משמטת רק הלואה, אולם פיקדון אינו נשמט, ולכן המלוה לחברו כסף בתורת עיסקא (מה שידוע כיום בענף הבנקאות 'היתר עיסקא') שהיא חצי מלוה וחצי פקדון, חלק המלוה נשמט וחלק הפיקדון לא נשמט.

אדם המלוה את חברו ומתנה איתו במפורש שהשביעית לא תשמט, הרי זה 'מתנה על מה שכתוב בתורה', ותנאו בטל, והשביעית משמטת. אולם, אם התנה אתו 'על מנת שהוא לא ישמט', פירושו שאף על פי שהתורה אמרה שהשביעית משמטת - הלואה מחיב את עצמו לשלם, והתורה התירה להתנות דברים שבממון נגד התורה, לכן באמת מקרה שכזה השביעית לא משמטת.

אין השביעית משמטת הלואה שזמן הפרעון חל לאחר שנת השמיטה, כיון שבשביעית לא הגיע עדין חובת הלואה לשלם, ומטעם זה גם המלוה בחדש אלול של השביעית ולא קבעו את זמן הפרעון, השביעית לא משמטת שהרי יש בידינו כלל שיסתם הלואה שלוש יום, וזמן הפרעון יהיה רק אחרי השנה השביעית.

במסילה נעלה

מטוס הקונקורד כמשל

מיהו האדון לבירה, וכיצד ברגע אחד כל חכמתם מתבטלת מלפניו. מוסר גדול למדתי מכך לעצמי:

בכדי שמטוס מורכב זה יצליח לעלות לאוויר, יש צורך להוציא לפועל את כל האנרגיות האפשריות שניתן להפיק ממנועיו, וגם לאחר המראתו - כדי שהמטוס יטוס ללא תקלה יש צורך לדאוג שכל מכוונותיו הפנימיות המרכיבות אותו תהיינה תקינות ללא רבב, שהרי אם תארע תקלה ואפילו קטנה באחת ממכוונות מורכבות אלו - הדבר עלול לגרום להפלתו ולהתרסקותו בטרם עת.

כך להבדיל, עבודת האדם בעולם.

הקב"ה נתן באדם כוחות אדירים ומונעים חזקים שבהפעלתם הוא מסוגל לגבור על כל חולשותיו וקשייו בחיים, ועוד לעלות מעלה מעלה בעבודת ה' יתברך. אולם לשם כך עליו להפעיל את כל כוחותיו, ולהשקיע את כל כולו בקיום התורה והמצוות.

לפני צאתו לדרך, האדם צריך לבדוק בתוכו שמצוותיו נעשות מתוך שלמות פנימית. שכן אם פנימיותו אינה תקינה ח"ו, ומצוה מסוימת נעשית ללא רצון פנימי כיון שערך המצוה אינו מספיק חזק בעיניו, דבר זה עלול להכשיל אותו בפעם הבאה שיבוא לקיים את המצוה והוא עלול להגיע לידי חטא חס ושלום.

ועוד, שאם חלילה האדם נמנע מלהשתמש בכוחות השמימיים שהקב"ה נתן בו - סופו שילך מדחי אל דחי וייפול תחתיו ויתרסק, ולא תהא לו עוד תקומה ותקווה לשוב מדרכו הרעה לפני מותו.

לעומת זאת, כאשר יהודי מקיים מצוה בשלמות - הוא חש אותה בפנימיות שלו, הוא מרגיש שהיא באה מתוכו והוא מכיר בערכה ושמה בקיומה. מצוה שכזו גוררת אותו למצוות נוספות, ובדרך זו יצליח לעלות ולהתעלות מעלה מעלה בעבודתו יתברך.

שנים רבות נתונה הייתה גאות העם הצרפתי למטוס הייחודי שיוצר בצרפת ונקרא בשם 'קונקורד'.

ייחודיותו של המטוס הייתה במהירות הטיסה שלו, שהגיעה לאלפיים וחמש מאות קילומטר לשעה!

כדי להמריא לשחקים לגובה עצום של עשרים קילומטרים מעל פני הקרקע, היה על הטייס לצבור תנופה אדירה בנסיעה מהירה על מסלול ההמראה במהירות של ארבע מאות קילומטר לשעה!

כך יצא שטיסה מצרפת לארצות הברית, לצורך דוגמא, שאורכת במטוס רגיל כשמונה שעות - ארכה במטוס זה כשלוש וחצי שעות בלבד.

מובן אם כן שפיתוח טכנולוגי זה היה עשוי לסייע מאד להתקדמות העולם, ועל כן גאוותם של הצרפתים במטוס הקונקורד הייתה מרובה.

אך הקב"ה חשב אחרת, ובאחת הפעמים שהמטוס המריא - נדלקה אש במנועיו. ממגדל הפיקוח נמסר שהמטוס לא יצליח לטוס במשך זמן רב, וככל הנראה ניסיונות הטייס להנחית את המטוס בשלום - לא יצליחו, והמטוס הייחודי על נוסעיו הרבים יתרסק לאבדון.

ואכן כך היה. מטוס הקונקורד עלה מעלה מעלה לשחקים, אך לא ארך הזמן והוא נפל והתרסק, מותיר אחריו אבידות קשות בנפש וברכוש. היה זה אסון כבד לצרפת כיון שנהרגו בו אנשים רבים, אך בנוסף - אבדה גם גאוותה העצמית במטוס ייחודי זה.

כך הוכיח הקב"ה את הצרפתים על גאוותם.

הצרפתים היו בטוחים שחכמתם היא זו שהביאה אותם להמציא מטוס משוכלל זה, והם התהדרו בכוחם ובעוצם ידם.

אך הקב"ה הביט בהם מלמעלה והראה להם

נצור לשונך

אמונה רק עם בטחון

תולה ארץ על בלימה

יש לאדם להיזהר שלא לדרוש ולחקור אצל אחרים מה דיבר עליו פלוני וכדומה, כיון שגורם להם לספר רכילות, ועובר בעצמו וגם מכשילם באיסורי רכילות, ובדרך כלל עובר על איסורים רבים נוספים. ורק במקום שברור לו שתהיה לו תועלת מכך מותר לשאול, ולחוש לדברים לענין להזהר מאותו אדם, אך לא להאמין בהחלט.

מן האוצר

מאוצרו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

במעלת השלום

"ויעל אהרן הכהן אל הר ההר על פי ה' וימת שם בשנת הארבעים לצאת בני ישראל מארץ מצרים בחודש החמישי באחד לחודש. ואהרן בן שלוש ועשרים ומאת שנה במותו בהר ההר. וישמע הכנעני מלך ערד והוא יושב בנגב בארץ כנען בבוא בני ישראל" (במדבר לג, לח-מ)

בפרשת מסעי התורה מתארת את כל מסעותיהם של בני ישראל במדבר, במקצת מן המסעות פירוט התורה את סיבת המסעות וההתרחשות שארעה בהם, ובמקצת מן המסעות כתבה רק את המסע עצמו מבלי לפרט אודותיו. במסעם של בני ישראל מקדש להר ההר כתבה התורה על מיתת אהרן הכהן, והוסיפה וכתבה "וישמע הכנעני מלך ערד" וכו'. ביאר רש"י פסוק זה "ללמדך שמיתת אהרן היא השמועה שגרמה שנסתלקו ענני כבוד" וגו'. ונתעוררתי לשאול על ענין זה, אם בני כנען נתייראו ללחום כנגד בני ישראל משום ענני הכבוד שהקיפו אותם, כיצד זה ביקשו לאזור חיל להילחם כנגדם בשעה שנסתלקו העננים, וכי עלתה במחשבתם ששמירת ה' את בני עמו תלויה רק בענני הכבוד. ולכאורה ענני הכבוד הם רק סמל וייצוג לשמירת ה' את בני עמו, וברי הוא שמשיח עליהם באופן תמידי אף ללא העננים, ולכך צריך ביאור מה טעם ראו הכנענים להלחם כנגד ישראל לאחר סילוק ענני הכבוד.

ונראה לומר שבני ישראל חיים ומתקיימים בזכות האחדות. העולם עומד ומושתת על השלום, ומבלעדי אין לעולם יכולת קיום כלל. אהרן הכהן מידתו היתה מידת השלום - (אבות א, יב) 'אוהב שלום ורודף שלום, אוהב את הבריות ומקרנן לתורה'. כאשר היתה מחלוקת בעם ישראל או בין איש לאשתו, אהרן הכהן היה קם ומוסר נפשו למען השלום, להרבות אהבה ואחוה בעם ישראל. ביטוי למידת השלום שהיתה מצויה באהרן הכהן מצינו במחלוקת קורח, שעל אף שקורח השמיע דברי בלע כנגד אהרן, אהרן הכהן בחר לשתוק ולא להשיב כנגד המלעיגים עליו. ומשום מידת השלום שהיתה מצויה באהרן הכהן, כל בית ישראל - אנשים נשים וטף, בכו אחר מיטתו והתאבלו אחר מותו.

והדא הוא דכתיב 'וישמע הכנעני', משמע ששמעו הם שאהרן הכהן, סמל השלום - מת, לפיכך חשבו שיכולים הם לגבור על בני ישראל ולהכניעם. ואם כן סילוקם של ענני הכבוד היה אך סמל לסילוק של אהרן הכהן שהיה אוהב שלום ורודף שלום, וכאמור, הכנענים חשבו שבמיתתו נסתלק השלום עימו, ועל כן יש בכוחם לצאת למלחמה כנגד ישראל ולגבור עליהם.

חז"ל (ילקוט"ש מלכים א ריג) אומרים שחייליו של שאול המלך היו ניגפים במלחמה משום לשון הרע שהיה ביניהם, ולעומת כן חייליו של אחאב הרשע שהיה חוטא ומחטיא, היו שבים בשלום מן המערכה, כיון שהאחדות היתה מצויה ביניהם. ויש בזה לימוד עבורנו שכל עוד אנו מצויים באחדות, אין בכוחם של הגויים להצר צעדינו ולפתוח כנגדנו במלחמה, אך בשעה שבני ישראל מחרחרים ריב ביניהם והאחדות נעדרת מהם - אויביהם מרימים ראש לקום עליהם לכלותם. וכך חשבו הכנענים, שסילוק העננים זה מחמת שאין שלום בעם ישראל ואם כן אפשר להילחם בהם.

זאת ועוד, יש בזה לימוד קל וחומר שאם חייליו של אחאב הרשע שהשחית את דרכו לפני ה', זכו לשמירה והגנה במלחמה, אזי עובדי ה' שהאחדות מצויה ביניהם, זוכים לשמירת ה' פי כמה וכמה.

חיים בפרשה

ממשנתו של הקדוש רבינו חיים בן עטר זיע"א

"ויאמר אליהם משה אם תעשון את הדבר הזה אם תחלצו לפני ה' למלחמה". (לב ט)

וזה לך לשון רמב"ם מהלכות מלכים: כל הנלחם בכל לבו וכו', ותהיה כוונתו לקדש ה' בלבד, מובטח לו שלא ימצא לו שום נזק ולא תגיעהו רעה וכו', ויזכה לחיי עולם הבא. על כן האנשים ההמה כיון שאין הולכים אלא להתקיים בידם הארץ, יש מיחוש בחליצתם שלא תועיל, ואפשר שיהיו ניזוקים מהם. אשר על כן נתחכם משה ואמר להם "אם תעשון וגו', אם תחלצו" וגו', פירוש כנגד מה שאמרו הם "ואנחנו נחלץ חושים", אמר "אם תעשון את הדבר הזה", ותיבת "זה" חוזרת למאמר הנאמר בסמוך. וכנגד מה שכוונתן בהליכה לקיום התנאי, אמר "אם תחלצו לפני ה' למלחמה". דקדק לומר לפני ה' כמאמר רמב"ם שכתב שתהיה כוונתו לקדש ה', וכמו שגמר אומר עד הורישו את אויביו, פירוש אויביו של הקדוש ברוך הוא.

מן המעיין

"אחר תאסף אל עמך". (לא ב)

הערה מעניינת מעיר כאן הגאון רבי מאיר שמחה הכהן מדווינסק זצ"ל, בעל המשך חכמה, שיתכן אילו היתה מלחמת מדין מתקיימת לאחר מות משה רבינו ע"ה, היו מלעיזים ואומרים שכל ימי משה לא היה נלחם במדין, לפי ששמה החניף להם, שהרי הוא היה חותן יתרו, וישב במדין שנים רבות.

ומסיבה זו מוכרח היה משה לנקום את נקמת מדין קודם מיתתו,

"ויאמר אלעזר הכהן אל אנשי הצבא הבאים למלחמה זאת חקת התורה אשר צוה ה' את משה".

(לא כא)

לפי פשוטו של מקרא, הורה אלעזר הכהן לשבים ממלחמת מדין הלכות גיעולי נכרים (דיני הכשרת כלי אוכל של נכרים). ואם כך עולה התמיהה בלשון הכתוב הבאים למלחמה, בעוד שהיה לו לומר "ויאמר אלעזר הכהן אל אנשי הצבא הבאים מן המלחמה".

אחד התירוצים לכך הוא של האדמו"ר רבי יקותיאל יהודה טייטלבוים זצ"ל מסיגט, בעל הייטב לב, המפרש עניין זה בדרך החסידות והמוסר:

אלעזר הכהן פונה כאן לשבים ממלחמת מדין בהטפת מוסר, שלא יתגאו על נצחונם בשדה הקרב, כי עליהם לעמוד במלחמה קשה יותר, הלא היא מלחמת היצר, המסוכנת במיוחד לגיבור המנצח, המתמלא בתחושת גאווה התנשאות על עלילותיו במלחמה.

ולכן מורה אלעזר לשבים מן המערכה במדין הלכות הגעלת כלים בדווקא, וזאת בכדי לרמוז להם; כשם שצריכים להוציא את האיסור הבלוע בכלים, כך צריכים לטהר את הלב מכל שמץ של התנשאות וגאווה.

ברוח רעיון זה ניתן גם לתרץ את קושיית הרמב"ן: מדוע לא נצטוו בני ישראל על הגעלת כלים במלחמת סיחון ועוג, שהיא היתה קודם מלחמת מדין?

התשובה היא שכן במלחמת סיחון ועוג השתתפו כל בני ישראל, ולכן לא דבקו בהם המידות הרעות של התנשאות וגאווה. לעומת זאת במלחמת מדין השתתפו רק שנים עשר אלף לוחמים נבחרים, ורב היה החשש שתדבק בהם מידת הגאווה, המסוכנת לכל אדם.

"ויעל אהרן הכהן אל הר ההר על פי ה' וימת שם". (לב לח)

המגיד מישירים רבי שלמה לוינסטיין שליט"א, מצטט את דברי ספר 'מנורת המאור' (נר ו, כלל ב, חלק א, פרק ב) שם מובא ששמונים אלף ילדים שנקראו על שמו של אהרן הכהן, הלכו אחר מטתו של אהרן.

להשתתפותם של אותם ילדים בהלויה, היתה משמעות מיוחדת: אותם ילדים נולדו לאחר שאהרן הכהן עשה שלום בית במשפחתם.

הרב לוינסטיין עושה חישוב פשוט שאם נחלק שמונים אלף ילדים למשך תקופה של ארבעים שנה שבני ישראל היו במדבר, נמצא שאהרן עשה 'שלום בית' עשרות פעמים בשבוע! וזאת כמו כן בנוסף לתפקידו ככהן גדול, והתפקידים האחרים שהיו מוטלים עליו.

צא ולמד עד היכן מדתו של אהרן הכהן ע"ה, שלא לחינם הכתירו אותו בתואר "אוהב שלום ורודף שלום"...

מסילות לאמונה

פרקים במסילות ישרים וארחות צדיקים

"מהרגע הראשון כבר הבחנתי ביהודי זה שכבד לשון הוא, ובודאי יתבייש הוא לשאול עוד עוברים ושבים עד שימצא את מבוקשו, משום כך ליוויתי אותו בעצמי לחסוך ממנו בושת פנים, וכדאי היא טירחה זו כדי למנוע בושה מיהודי..."

משל האיברים

אהבת הזולת ושמירת כבודו, מוצאת ביטוי עז בספר הברית (חלק ב מאמר י"ג אהבת רעים, פרק יג) בהמשילו את הכתוב "ואהבת לרעך כמוך", בהקשר הגופני ושלמותו. וכך הם דבריו:

"גם אתה אחי וראש תוכל ללמוד וללמד כל זה מעצמך, אם תשים עיוןך ודעתך הנקיה על האברים אשר בגופך איך ישמרו שמירה עצומה ויעשו משמרת למשמרת שלא יזיקו זה לזה, מפני שכל אחד מרגיש בצער חברו, ובוזה שומרים תוקף בריאת הגוף בכללו. ככה ממש צריך שתרגיש במכאוב חברך ותשתתף בצערך באמת, עד שתשמור עצמך בשמירה גדולה שלא להרע לשום אדם אפילו בדבר קטן, אפילו בדיבור קל אשר ידע לבך שאתה מקפיד עליו מזולתך. כמו שאמרו חז"ל (בפרק הזהב) ולא תונו (ויקרא כ"ה) באונאת דברים הכתוב מדבר, שאסור לומר לחבירו דבר שהוא מצטער בו. ואמרו גדול אונאת דברים יותר מאונאת ממון, שזה נאמר בו "ויראת מא-להיך", וזה לא נאמר בו."

"וכמו שהאברים מטיבין זה עם זה ומחזיקים זה את זה ככה ייטיבו גם בני אדם גם בני איש זה את זה איש יד רעהו יחזיקו לא יזיקו דרשו טוב ואל רע, בעבור היותו גם כן אבר או חלק אחד מחבור ומצורף בגוף אחד עמו הוא כלל מין האנושי."

מלצר זצ"ל, שבין קרובי משפחתו נמנו שלשה גיסים.

היה זה בעת אשר הוציא את ספרו 'אבן האזל' שהיה באותם הימים על מכבש הדפוס, ראוהו לפתע יוצא מביתו - אף שהיתה אז עת מלחמה ופגזים נחתו בחוצות, ורץ לבית גיסו - שאל אותו על פירוש בדברי הרמב"ם וחזר לביתו.

כששב בשלום, שאלוהו בני משפחתו הדואגים; מדוע יצאת בחופזה בשעה כה מסוכנת? ומה השיב להם הרב?

שני גיסי אמרו לי פירוש על הרמב"ם וכתבתים בספרי החדש. בעת שייצא ספרי לשוק, יווכחוהכל כי הגיס השלישי אינו מוזכר בספר, ואז חס ושולם עלולה להיגרם פגיעה. על כן חשתי אליו שיאמר פירוש על הרמב"ם ואכתוב את תירוץ, אף שידעתי כבר כמה ביאורים בדברי הרמב"ם, העיקר שלא אגרום לחשש של פגיעה...

ועוד מעשה נפלא שיתאר לנו עד כמה יש להקריב מעצמנו בכדי לשמור על כבוד זולתנו:

רבן של ישראל הגאון רבי חיים עוזר גרודזיניסקי זצ"ל בעל ספר 'אחיעזר' הלך פעם ברחובה של העיר 'יולנא' ואיתו עמו כמה מתלמידיו. לפתע ניגש אליהם יהודי אחד ושאל אותם לכתובת מסוימת בעיר.

נטלו רבי חיים עוזר יד ביד והלך עמו כמחצית השעה, עד שהגיעו אל המקום המדובר ואז הראה לו את הכתובת המדויקת.

כשראו זאת תלמידיו, הופתעו וביקשו לדעת על מה עשה ככה? רבן של ישראל ששעויותיו ורגעיו מדודות וספורות כמרגליות יקות, יאבד מזמנו בכדי למצוא כתובת ברחובה של עיר להלך זר? הלא דבר הוא! ילמדנו רבנו, על מה ולמה הקדיש כל כך הרבה מזמנו והוליך אותו עד המקום ההוא, די היה להחוות לו ביד את הכיוון, להסביר לו, והלה היה מוצא מבוקשו בעצמו. מדוע היה על הרב להטריח עצמו בהליכה כה מרובה?

וזה מה שהשיב להם הגאון רבי חיים עוזר:

האם ישנה פסגה נשגבת ביותר עבור האדם בחייו, שאם צלח והגיע אליה מילא את תכליתו כבחיר הנבראים?

האם ישנו סולם נישא ומרומם שאדם יכול להביט ממרום גבוהו, כמי שעשה את הדרך הטובה ביותר אליו?

שאלה זו נשאל החזון איש זצ"ל. איש התורה המובהק ודקדוק ההלכה הצרופה.

ומה התשובה שהשיב?

כך מסרו בשמו: "לעבור את השבעים שנה בלי לפגוע בבן אדם!"

מאי משמע בלי לפגוע בבן אדם? לצלוח את משוונות הנעורים, את ימי הבחורות, את ימי השחרות, כבעל, כאב, כחתן, כגיס, כשכן, את ימי הזקנה על חולשות הכעס שבה, ועל הצורך בהזדקקות לאחר. "לעבור את השבעים שנה מבלי לפגוע בבן אדם."

יהיו מי שיאמרו כי זו יומרה גבוהה. מיהו הגיבור שבגיבורים שיכול להתעטר בדרגות גבורה כאלו?

והאמת היא שאת החרדה הזו בדיוק חרדו גדולי עולם, הם שבו ופשטו במעשיהם, חישוב חשבונות רבים לבל יפגעו חס ושולם בזולתם, ואם באה תקלה על ידם לא נחו ולא שתקו עד שתיקנו את עוותתם.

הנה דוגמה אחת שסופרה על הגאון רבי איסר זלמן

אנשי אמונה

אורחות חיים מתוך הספר "אנשי אמונה" לתולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

מר אברהם עלי זצ"ל, כך סיפר בנו שיחי' למו"ר שליט"א, נסע פעם עם רבי חיים הקטן זיע"א באוטובוס. לפתע, באמצע הדרך הפסיק המנוע לפעול. לאחר כשעתיים התעניין רבי חיים זיע"א: "מדוע אנו עומדים ולא נוסעים?"

"בטעות מילאו את מיכל הדלק בבירה, וזוהי הסיבה שהמנוע אינו פועל", השיבו לו הנוסעים.

רבי חיים זיע"א לא נראה מודאג מהסיפור. הוא הגיש את המקל שלו לאברהם עלי, וביקש ממנו "לך ותיגע במנוע ואז הכל יסתדר..."

אברהם מילא את רצון הצדיק, מתוך אמונה בדברי הצדיקים, ניגש למנוע האוטובוס עם מקלו של רבי חיים זיע"א, ולפליאת כל נוסעי האוטובוס מיד כשהוא נגע במנוע - המנוע החל לפעול.

מירוץ במכוניות צרפתיות

אחד מבני משפחת אוחנה, החביא ברכבו סכומים גדולים של כסף, על אף שהדבר היה אסור מפאת גזרת השלטונות. את הכסף החביא במכוניתו, ומלמעלה מרח שכבת שעווה, כדי להסוות את הכסף.

שכניו הגויים שקינאו בהצלחתו, הלשינו עליו בפני השלטונות, וכך ביום בהיר אחד עצרו אותו השוטרים ודרשו ממנו לפתוח את הרכב כדי שיוכלו לחפש שם. מר אוחנה נטל במהירות את הכסף בידו, והחל לרוץ ולברוח מפני המשטרה. השוטרים רדפו אחריו במכוניות צרפתיות במהירות של 110 קמ"ש, והוא רץ רגלי כשהוא כבד מאד בכסף ובזהב ואינו יכול לרוץ מהר. ועם כל זאת הוא הצליח לברוח ולחמוק מעיניהם של השוטרים שהיו נפעמים מהעובדה שהם אינם מצליחים כלל לתפוס אותו.

למחרת היום, כאשר השוטרים פגשו אותו (כמובן ללא הכסף) הם שאלו אותו: "תאמר לנו, כיצד הצלחת לעשות זאת? לאיזה רב קראת שיציל אותך?" "קראתי בשם רבי חיים פינטו". השיב להם בפשטות.

כששמעו זאת השוטרים, הם הבינו למפרע את כל מה שהתרחש ביום האתמול, והסתלקו כלעומת שבאו.

